

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL (MEMORANDWM RHIF 4)

BIL DIOGELWCH ADEILADU

1. Gosodir y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol hwn ("Memorandwm") o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod yn rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, a gellir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os bydd Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at unrhyw ddiben o fewn, neu sy'n addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

2. Cyflwynwyd gwelliannau Llywodraeth y DU i'r darpariaethau yn y Bil Diogelwch Adeiladu ("y Bil") i'w hystyried yng Nghyfnod y Pwyllgor yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 14 Chwefror 2022. Mae'r diwygiadau hyn yn gwneud darpariaeth sy'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Mae'r Bil i'w weld yn: Y Mesur Diogelwch Adeiladu - Biliau Seneddol - Senedd y DU.

Amcan(ion) Polisi

3. Mae amcanion polisi Llywodraeth y DU ar gyfer y darpariaethau hyn yn ymwneud â chynyddu mynediad at iawn i berchnogion adeiladau sy'n dioddef o ddiffygion adeiladu sylweddol, a gwneud diwygiadau canlyniadol/mân drwy gydol effeithiau ymarferol y darpariaethau presennol sydd eisoes o fewn y Bil.

Crynodeb o ddarpariaethau'r Bil

4. Noddir y Bil gan yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau.

5. Gosodwyd y Memorandwm cyntaf ar 19 Gorffennaf 2021 ac roedd yn cynnwys darpariaethau yn ymwneud â chyfnod dylunio ac adeiladu adeiladau. Gosodwyd Memorandwm Atodol (Memorandwm Rhif 2) ar 21 Medi 2021 ac roedd yn ymdrin â diwygiadau technegol i'r drafftio gwreiddiol ac yn diwygio'r cychwyn a'r darpariaethau canlyniadol, ar gais Llywodraeth Cymru, ac a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU i'w hystyried yng Nghyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin. Gosodwyd Memorandwm Atodol (Memorandwm Rhif 3) ar 20 Ionawr 2022 mewn perthynas â darpariaethau a gynyddodd y cyfnod cyfyngu ar gyfer achosion penodol o weithredu o dan Ddeddf

Mangreoedd Diffygiol 1972 a darpariaethau sy'n cymhwysu cynllun Ombwdsmon Cartrefi Newydd i Gymru.

Darpariaethau a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU i'r Bil yn Adroddiad Tŷ'r Cyffredin y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

6. Y cymalau sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd yw Cymal 41, Atodlen 5, Ôl Gymal 128, a Chymal 142.

Cymal 41

7. Mae'r gwelliant terfynol yn darparu y gall awdurdodau rheoleiddio o dan Ran 2A newydd arfaethedig Deddf Adeiladu 1984 (y rheoleiddiwr diogelwch adeiladu mewn perthynas â Lloegr a Gweinidogion Cymru mewn perthynas â Chymru) rannu gwybodaeth â'i gilydd at ddibenion eu priod swyddogaethau o dan y Rhan honno.

8. Mae'r ail, y trydydd a'r pedwerydd gwelliant yn gwneud diwygiadau canlyniadol fel bod rhannu darpariaethau gwybodaeth yn gymwys i berson y mae gan Weinidogion Cymru swyddogaethau cofrestru dirprwyedig iddo fel y mae'n gymwys i Weinidogion Cymru. Mae hyn yn cynnwys gwneud diwygiad canlyniadol mewn perthynas â diwygiad o'r enw 'ôl gymal 57' i alluogi person y mae gan Weinidogion Cymru swyddogaethau cofrestru dirprwyedig iddo wneud cais i'r Uchel Lys o dan adran 131A(5) newydd am ddatganiad bod gweithred neu anweithred y Goron yn anghyfreithlon.

Atodlen 5

9. Mae'r ail welliant yn gwneud newid canlyniadol i adran 56(3) o Ddeddf Adeiladu 1984 o ganlyniad i'r bwriad i ddiddymu adran 16 o Ddeddf Adeiladu 1984 y darperir ar ei gyfer gan baragraff 20 o Atodlen 5 i'r Bil.

10. Mae'r pedwerydd a'r pumed gwelliant yn newid lleoliad y diffiniad o "y ddeddfwriaeth diogelu data" yn Neddf Adeiladu 1984 ac maent yn ganlyniadol i gynnwys rhannu gwybodaeth a nodir yng Nghymal 41.

Ôl Gymal 128

11. Mae tri chymal cyntaf y gwelliant hwn o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd fel y maent yn ymwneud â thai a diogelwch adeiladu. .

12. Mae'r cymal newydd cyntaf (Atebolrwydd am fethu â chydymffurfio â gofynion cynnyrch adeiladu) yn gwneud darpariaeth ar gyfer hawl newydd i weithredu pan fo torri rheoliadau sy'n ymwneud â chynhyrchion adeiladu yn achosi, neu'n ffactor mewn, adeilad neu annedd sy'n dod yn anaddas i fyw ynddo. Mae'r adran hon yn gymwys pan fo:

- mae person ("y diffygiwr") yn methu â chydymffurfio, mewn perthynas â chynnyrch adeiladu, â gofyniad cynnyrch adeiladu sy'n gymwys i'r person hwnnw bryd hynny;
- bod y cynnyrch adeiladu wedi'i osod mewn adeilad sy'n cynnwys annedd, neu sy'n cynnwys un neu fwy o anheddau, neu sy'n cynnwys un neu fwy o anheddau;
- mae'r adeilad neu'r annedd ynddo yn dod yn anaddas i fyw ynddo; a
- y methiant i gydymffurfio oedd achos, neu un o achosion, yr adeilad neu'r annedd yn dod yn anaddas i fyw ynddo.

13. Mae'r ail gymal newydd (Atebolrwydd sy'n ymwneud â chynhyrchion cladin) yn darparu ar gyfer hawl i weithredu pan fo diffygion hanesyddol sy'n ymwneud ag achos cladin, neu sy'n ffactor mewn adeilad neu annedd yn dod yn anaddas i fyw ynddo. Mae hyn yn berthnasol pan fo:

- mae person yn methu â chydymffurfio cyn i'r ddarpariaeth ddod i rym, mewn perthynas ag unrhyw gynnyrch cladin, gyda gofyniad cynnyrch cladin sy'n gymwys i'r person hwnnw ar y pryd, yn marchnata neu'n cyflenwi cynnyrch cladin ac yn gwneud datganiad camarweiniol mewn perthynas ag ef, neu os yw person yn cynhyrchu cynnyrch cladin sy'n ddiffygiol yn ei hanfod;
- mae'r cynnyrch cladin ynghlwm wrth wal allanol annedd, neu wedi'i chynnwys ynddi, neu adeilad sy'n cynnwys annedd yn ystod gwaith a wneir mewn perthynas â'r adeilad;
- bod annedd yn yr adeilad, yn ystod y gwaith hwnnw neu ar unrhyw adeg ar ôl iddynt gwblhau annedd yn yr adeilad, yn dod yn anaddas i fyw ynddi
- gweithredoedd y person oedd achos, neu un o achosion, yr adeilad neu'r annedd yn dod yn anaddas i fyw ynddo.

14. Mae'r trydydd cymal newydd (Atebolrwydd am fethiant sy'n ymwneud â chynhyrchion adeiladu: cyfyngiad) yn gwneud diwygiadau i Ddeddf Cyfyngu 1980 yn ganlyniadol i'r hawliau gweithredu a grëwyd gan y ddau gymal newydd blaenorol. Y cyfnod cyfyngu ar gyfer camau gweithredu o dan y cymal newydd cyntaf yw 15 mlynedd. Y cyfnod cyfyngu o dan yr ail gymal newydd yw 30 mlynedd mewn perthynas â hawliadau lle mae'r hawl i weithredu a gronnwyd cyn i'r ddarpariaeth ddod i rym a 15 mlynedd i'r rhai sy'n cronni ar ôl i'r ddarpariaeth ddod i rym, mae'r hawl i weithredu yn cronni pan fydd gwaith adeiladu wedi'i gwblhau neu pan fydd gwaith adnewyddu wedi'i gwblhau.

Cymal 142

15. Mae'r gwelliant cyntaf yn darparu ar gyfer y cymalau newydd yn Ôl Gymal 128 y manylir arnynt uchod ddod i rym ddeufis ar ôl y Cydsyniad Brenhinol.

Rhesymau dros ymestyn y darpariaethau yn y Bil i Gymru

16. Bydd y ddarpariaeth ar rannu gwybodaeth yn cynorthwyo Gweinidogion Cymru i ymgymryd â'u swyddogaethau o dan y Bil, drwy ddarparu mwy o dystiolaeth ar feysydd fel cynyddu diogelwch a chymhwysedd o fewn diwydiant. Bydd y darpariaethau ar gyfer cynhyrchion adeiladu, gan gynnwys cladin, yn cyflwyno atebolrwydd sifil gwell am gynhyrchion adeiladu a fydd yn caniatáu i gynhyrchwyr, cyflenwyr a datblygwyr cynnyrch adeiladu sydd wedi cymryd rhan mewn ymddygiadau anfad, ac sy'n parhau i gymryd rhan ynddynt, gael eu dal yn atebol am ganlyniadau'r ymddygiad hwn. Bydd yn ehangu'r gronfa o bartïon posibl y gellir mynd ar eu hôl, gan gynyddu gallu rhydd-ddeiliaid a lesddeiliaid i gael tegwch. Bydd hyn yn cyfrannu at sicrhau bod pob parti sy'n creu diffygion adeiladu yn gorfod talu costau i'w cywiro. Bydd y newid hwn hefyd yn sicrhau bod gan berchnogion/lesddeiliaid adeiladau hawliau gweithredu cyfartal i'r rhai yn Lloegr. Mae darpariaethau eraill yn ganlyniadol eu natur i ddarpariaethau a gynhwyswyd o fewn Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol blaenorol neu hwn.

Goblygiadau ariannol

17. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol o ganlyniad i'r gwelliannau. Bydd yr iawn i berchnogion drwy ddefnyddio'r darpariaethau cynnyrch diffygiol yn trosglwyddo effeithiau adfer gan berchnogion/lesddeiliaid i'r rhai yn y gadwyn gyflenwi.

Casgliad

18. Yn fy marn i, mae'n briodol i'r gwelliannau yn y Bil fod yn gymwys i Gymru. Mae rhai darpariaethau'n ganlyniadol i'r darpariaethau presennol a ddatblygwyd ac a gyflwynwyd yn y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol blaenorol ac yn gwella gweithrediad y system megis rhannu gwybodaeth, neu ddirprwyo. Bydd darparu llwybrau ychwanegol o iawn ar gyfer defnyddio cynhyrchion adeiladu diffygiol neu eu camwerthu yn sicrhau bod perchnogion/lesddeiliaid adeiladau wedi cryfhau llwybrau gwneud iawn drwy greu llwybrau newydd ar gyfer adennill iawndal i'r rhai y mae eu hadeiladau wedi'u gwneud yn 'anaddas i fyw ynddynt' drwy ddefnyddio cynhyrchion adeiladu diffygiol neu wedi'u camwerthu, neu drwy dorri'r rheoliadau presennol a

darparu hawliau gweithredu cyfartal i'r rhai yn Lloegr. Credaf mai'r Bil hwn yw'r ffordd fwyaf effeithiol i'r darpariaethau hyn ddod i rym cyn gynted â phosibl. Felly, rwy'n argymhell bod y Senedd yn cefnogi'r cynigion ac yn rhoi ei gydsyniad.

Julie James AS

Y Gweinidog dros y Newid yn yr Hinsawdd

22 Chwefror 2022